İKİNCİ Şans

Duvarların Ötesindeki Sınıf

Ceza İnfaz Kurumu Okullarında
Yaşantısal Anlatılar ve Akademik Bakış

EDİTÖRLER

UZM. ZEYNEP İNCEBAY
DR. ŞENAY ÇELİKKANAT NAS
PROF. DR. SERKAN KOŞAR

PEGEM AKADEMİ

Editörler: Uzm. Zeynep İNCEBAY • Dr. Şenay ÇELİKKANAT NAS
Prof. Dr. Serkan KOŞAR

İKİNCİ ŞANS
Duvarların Ötesindeki Sınıf
Ceza İnfaz Kurumu Okullarında Yaşantısal Anlatılar ve Akademik Bakış

ISBN 978-625-5442-21-5

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2026, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere http://pegem.net adresinden ulaşılabilmektedir.

1. Baskı: Kasım 2026, Ankara

Yayın-Proje: Yaren Açıkgöz
Dizgi-Grafik Tasarım: Beyza Nur Erdoğan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sayfa Basım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25
Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 77079

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Bu eser, umuda sürükleyen eğitimcilerin hikâyesidir.

Besime Turan
Çisem Bıyıklı
Derya Timurlenk
Dilek Bağcı
Elif Korkmaz
Erdoğan Taşkın
Esra Sertkaya
Funda Altınsoy
Hasan Demiryürek
Ilgın Çetiner
Merve Çakır Kaytancı
Özlem Gündoğdu
Sebiha Koç Ersin
Selma Kaplan

Takdim

Umuda Sürükleyen Eğitimciler

Bazı kurumlar, insanın sadece görev yeri değil; inandığı değerleri ve mesleki tutkusunu hayata geçirebildiği fırsat alanlarıdır. Bir eğitim kurumunda yöneticilik yapmak da yalnızca bir binanın idari işleyişini sağlamak değil, ruhu, umudu ve geleceği olan bir sistem kurmaktır. Her zaman bu amaçla icra etmeye çalıştığım eğitim yöneticiliği için Sincan Adalet Çok Programlı Anadolu Lisesi'ne atanmak şahsım adına sıradan bir tayin süreci ya da tesadüfler zinciri değildi; tercih listemin en başında, kalbimde ve zihnimde büyük bir inançla seçtiğim bir okuldu. Göreve başladığım gün içimde buraya dair ne bir korku ne de bir tereddüt vardı; tam aksine, olmak istediğim yerdeydim. Ben okulumu ilk günden itibaren çok sevdim, heyecanla yürüdüm koridorlarında ve her zaman aynı sevgi, aynı heyecanla yürümeye devam edeceğim.

Size önce Sincan Adalet Çok Programlı Anadolu Lisesi'ni anlatmak isterim. Okulumuz Adalet Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan iş birliği protokolüyle hayata geçirilen hükümlü ve tutukluların eğitim-öğretim gördüğü çok özel bir kurumdur. Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü içerisinde yer alan, duvarların ardında ikinci şansların yaratıldığı okulumuzda 18 yaş altı lise ve MESEM (Mesleki Eğitim Merkezi) öğrencileri ile 18 yaş üstü MESEM öğrencileri bulunmaktadır. Böylesine zorlu koşulları olan ve dış dünyaya kapalı bir kurumda, yüksek güvenlikli duvarların ardında eğitim vermek; sıradan bir okul ikliminden çok daha fazlasını, çok daha güçlü bir adanmışlığı gerektirir. Bir kadın okul müdürü ve bu sahaya kendi kararıyla adım atmış biri olarak, yalnızca öğrencilerimizin değil, onlara rehberlik edecek öğretmenlerimizin de kalbine dokunmaya çalıştım. Çünkü biliyorum ki bir okulu okul yapan şey binası değil, orada kurulan sağlıklı iletişim ve güven ilişkisidir. Böylelikle öğretmenlerimizde oluşacak inanç ve umut, parmaklıkların ardındaki karanlığı aydınlatacak önemli bir güç haline gelecektir.

Bu kitap fikri, ilk olarak okul sohbetlerinde ortaya çıktı. Öğle aralarında, toplantılarda, kısaca bir arada bulunduğumuz zamanlarda meslektaşlarımın anlattığı hikâyeler sıradan hikayeler değildi. Bir gün fark ettim ki bu anlatılar tek tek kıymetli olduğu kadar, bir araya geldiğinde çok daha büyük bir şeyi, eğitimin dönüştürücü gücünü anlatıyordu. Bu hikâyelerin sadece bu okulun duvarları arasında kalıp kaybolmasına gönlüm razı olmadı. Bu yüzden bir öğretmenler kurulu toplantısında kitap fikrimi açıkça ortaya koydum: "Bu okulda yaşadıklarımızı yazıya dökeceğiz ve bir kitapla kayıt altına alacağız." Kimi meslektaşım ilk anda çekindi, kimi tereddüt etti; çünkü bu satırların çoğu, sadece mesleki değil, kişisel de bir cesaret istiyordu. Ama öğretmenlerimiz bu projeye inandı, kararlılıkla projeye dahil olup hızla işe koyuldular. Meslektaşlarımın ilk günlerinde taşıdığı endişe zamanla güvene ve ortak bir hedefe dönüştü. Bugün bu kitapta imzası olan öğretmenler yalnızca bir eğitim görevlisi olmakla kalmadı; sınırları aşan, vizyoner bir ekibin parçası oldu.

Bu çok özel yaşantısal anlatıların yalnızca sahanın sınırlarında kalmamasını, akademik bir çerçeveyle ve güçlü bir vizyonla desteklenmesini hedefledik. Bir proje, sadece iyi bir fikirle değil, doğru isimlerin bir araya getirilmesiyle büyür. Bu nedenle, projenin akademik çerçevesini güçlendirmesi için Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'ndeki değerli hocam Prof. Dr. Serkan Koşar'ı bu çalışmaya davet ettim. Davetimizi tüm nezaketiyle kabul eden Serkan Hocam bu kitaba sadece bilimsel bir zemin kazandırmakla kalmadı, tüm ekibe motivasyon kaynağı oldu. Kitabın giriş bölümünü, eğitim ve adalet kavramlarının ayrılmaz bütünlüğünü yansıtmak üzere Sincan Cezaevi Kampüsü Savcısı Sayın Erdinç Hakan Özdabakoğlu ve okulumuzun bulundu-

ğu bölgenin eğitim ekosistemini en yakından tanıyan isim olan Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Alican Kılıç'ın kalemlerinden almak istedim. Kendilerinin daveti kırmaması, bu projeye idari ve kurumsal bir güç kattı. Fikrin doğuşundan yazarların organize edilmesine, akademik çerçevenin kurulmasından yayınevi süreçlerinin koordine edilmesine kadar her bir aşamayı büyük bir titizlikle ve kararlılıkla ilmek ilmek ördük. Elinizdeki bu kitap, sadece bir anı derlemesi değil; demir kapıların, turnikelerin ve ön yargıların nasıl sevgiyle, örgüt kültürüyle ve eğitimle aşıldığının canlı bir kanıtıdır; inancın, takım ruhunun ve doğru yönlendirilmiş bir organizasyon gücünün ürünüdür.

Sincan Adalet Çok Programlı Anadolu Lisesi'nin parlayan yıldızları olan, anlatılarını paylaşan tüm öğretmen arkadaşlarıma; çalışmaya akademik değer katan Prof. Dr. Serkan Koşar'a, kitabın girişini kaleme alan Ankara Cumhuriyet Savcısı Erdinç Hakan Özdabakoğlu'na ve Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Alican Kılıç'a, dil ve anlatım emeğiyle metinlere can veren editörümüz Dr. Şenay Çelikkanat Nas'a, proje organizasyonundaki desteği için Dr. Muhsin Nas'a, kıymetli katkısı için Dr. Su Ertürk'e, bu büyük emeğin okuyucuya ulaşmasına katkıda bulunan Pegem Akademi'ye ve kısaca kitabın ortaya çıkmasında emeği geçen herkese içtenlikle teşekkür ederim.

Eğitimin ışığının sızamayacağı hiçbir duvar yoktur ve bu satırları okuyan herkesin, demir kapıların ardında da bir sınıfın, bir umudun ve belki ikinci bir şansın var olabileceğine dair aynı inancı taşımasını diliyorum.

Sevgi ve saygıyla...

Uzm. Zeynep İNCEBAY (Okul Müdürü / Proje Mimarı / Kitap Editörü)

ÖN SÖZ

Eğitim kavramı, insanların yalnızca bilgi ve beceri kazanmasını sağlayan bir süreç olmayıp aynı zamanda insanın öncelikle kendisini, daha sonra ise çevresini ve geleceğini yeniden anlamlandırmasına imkân veren güçlü bir toplumsal süreçtir. Eğitimin anlamını yalnızca okul binaları, derslikler, öğretim programları veya akademik başarı üzerinden değerlendirmek, eğitimin insan hayatındaki etkisini göz ardı etmek olacaktır. Buradan hareketle eğitimin bir hak olduğu ve bu hakkın farklı toplumsal gruplara ulaştırılması meselesi bir kez daha ön plana çıkmaktadır. Özellikle dezavantajlı grupların eğitim süreçleri; eğitim politikalarının kapsayıcılığı, fırsat ve imkân eşitliği ve sosyal adalet açısından değerlendirildiğinde, eğitimin bu boyutunun önemi daha da açık hâle gelmektedir.

Bu kitaba esin kaynağı olan ceza infaz kurumlarında gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri ise bu alanın hem özgün hem de yeterince görünür olmayan boyutlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ceza infaz kurumlarında verilmeye çalışılan eğitim, bilinen okul ortamlarından farklı bir yapıda, fiziksel, sosyal ve kurumsal koşullar içerisinde gerçekleşmektedir. Yüksek duvarlar, kapılar, turnikeler ve uyulması gereken kurallar, bu eğitim ortamının belirgin unsurlarıdır. Ancak eğitimin anlamı ve insan üzerindeki etkisi, bu fiziksel koşullarla sınırlandırılamayacak kadar geniştir.

"İkinci Şans: Duvarların Ötesindeki Sınıf – Ceza İnfaz Kurumu Okullarında Yaşantısal Anlatılar ve Akademik Bakış" adlı bu kitap, bu anlam genişliği çerçevesinde ceza infaz kurumu okullarındaki eğitim süreçlerine ve deneyimlerine farklı bir açıdan bakmayı mümkün, hatta zorunlu kılmaktadır. Kitabın en önemli özelliklerinden biri de bu eğitim ortamını dışarıdan veya kulaktan dolma bilgilerle değerlendirmek yerine, doğrudan bu sürecin içerisinde yer alan öğretmenlerin yaşantıları ve gözlemleri çerçevesinde ele almasıdır. Böylece ceza infaz kurumlarındaki eğitim faaliyetlerinin nasıl yürütüldüğünün yanı sıra bu faaliyetlerin nasıl deneyimlendiğini anlamak da mümkün hâle gelmektedir.

Kitabın ilk bölümlerinde yer alan anlatılar ve deneyimler, okuyucuları ceza infaz kurumlarındaki eğitim ortamlarında karşılaşılan farklı insan hikâyeleri ve öğretmen deneyimleriyle buluşturmaktadır. Bu anlatı ve deneyimlerin her biri, aynı zamanda öğretmenlik mesleğinin anlamı üzerine düşünmek için de önemli bir imkân sağlamaktadır. Ceza infaz kurumunda öğretmen olmak, sadece bir öğretim programını uygulamak ya da belirli akademik kazanımlara ulaşmakla sınırlı değildir. Buralarda öğretmen olmak, öğrenciyi geçmişteki deneyimlerinden ve etiketlerinden bağımsız olarak bir birey şeklinde görebilmek, onun gelişim potansiyeline inanmak ve geleceğe ilişkin yeni bir bakış geliştirmesine katkı sunma sorumluluğunu taşımaktır. Bu nedenle kitapta yer alan öğretmen anlatılarını yalnızca öğretmenlerin mesleki deneyimlerinin aktarımı olarak görmemek gerekir. Bu anlatılar, öğretmenliğin insani, etik ve toplumsal boyutlarını da görünür kılmaktadır.

Kitaba esin kaynağı olan "ikinci şans" kavramı özel bir anlam taşımaktadır. İkinci şans, geçmişi yok saymak ya da yaşananları unutmak anlamına gelmemekte, aksine geçmişi kabul ederek geleceğin farklı biçimde kurulabileceğine ilişkin bir imkânı ifade etmektedir. Eğitim de bu imkânın somutlaşabileceği en önemli alanlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir bireyin geçmişte yaptığı hatalar veya yanlışlar, onun gelecekte kim olabileceğine ilişkin bütün ihtimalleri ortadan kaldırmamalıdır. Kısacası eğitim, bireyin kendisine ve geleceğine ilişkin yeni bir anlatı oluşturabilmesine katkı sunmayı da içinde barındırmaktadır.

Bununla birlikte, eğitimin bu potansiyelinin gerçekleşmesi yalnızca bireysel çabaya bağlı değildir. Nitelikli öğretmenler, destekleyici okul ve örgüt iklimleri, bağlama duyarlı eğitim programları, uygun kurumsal düzenlemeler ve kapsayıcı eğitim politikaları bu sürecin önemli bileşenleridir. Bu nedenle ceza infaz kurumlarında eğitimi anlamaya çalışırken yalnızca sınıf içerisinde yaşananlara değil, bu sınıfı çevreleyen örgütsel ve politik yapıya da bakmak gerekmektedir. Kitabın "Ceza İnfaz Kurumu Okullarındaki Yaşantısal Anlatılara Akademik Bakış" başlıklı son bölümü, bu gerekliliği karşılayan önemli bir tamamlayıcı niteliğindedir. Yaşantıların akademik bir perspektifle ele alınması; dezavantajlı grupların eğitiminin makro eğitim politikaları açısından değerlendirilmesi, ceza infaz kurumu okullarında örgütsel iklim, kabul görme ve öğretmen motivasyonunun tartışılması, bağlama duyarlı esnek program geliştirme yaklaşımının ele alınması ve öğretmen ile öğrenci kimliklerinin söylemsel inşasına odaklanılması, kitabın bireysel deneyimlerden daha geniş bir eğitimsel çerçeveye ulaşmasını sağlamaktadır.

Bu yapı, yaşantısal bilgi ile akademik bilginin birbirini nasıl tamamlayabileceğini de göstermektedir. Sahada yaşananların akademik bakıştan bağımsız düşünülmesi, deneyimin anlamını sınırlayabileceği gibi; yalnızca teorik çerçeveler üzerinden hareket edilmesi de sahadaki gerçekliğin önemli boyutlarının gözden kaçırılmasına yol açabilir. Bu eser, iki bakış açısını bir araya getirerek hem yaşananları görünür kılmakta hem de bu yaşantıların eğitim bilimleri açısından anlamlandırılmasına katkı sunmaktadır.

Bu yönüyle kitap, yalnızca ceza infaz kurumlarında eğitim alanında çalışan öğretmen ve yöneticilere yönelik bir çalışma değildir. Eğitim yöneticileri, eğitim politikası geliştiricileri, akademisyenler, öğretmen adayları ve eğitim bilimleri alanında çalışan araştırmacılar açısından da önemli düşünme alanları oluşturmaktadır. Eğitimde fırsat ve imkân eşitliği, dezavantajlı grupların eğitimi, kapsayıcılık, okul kültürü ve iklimi, öğretmen motivasyonu, eğitim programlarının bağlama duyarlılığı ve eğitimin bireysel ve toplumsal dönüşümdeki rolü gibi konular, kitabın sayfalarında ceza infaz kurumları bağlamının ötesine taşınan sorular olarak karşımıza çıkmaktadır.

Aslında bu kitap, okuyucuyu önemli bir soruyla karşı karşıya bırakmaktadır: Eğitim kimin içindir? Eğer eğitimi insanın gelişme ve dönüşme kapasitesine ilişkin bir hak ve imkân olarak kabul ediyorsak, bu imkânın en fazla ihtiyaç duyulan yerlerde daha güçlü biçimde var olması gerekir. Bu nedenle ceza infaz kurumlarındaki eğitim, yalnızca belirli bir kurumun ya da belirli bir öğrenci grubunun meselesi olarak görülmemeli; eğitim sisteminin kapsayıcılığını ve toplumsal sorumluluğunu sınayan önemli alanlardan biri olarak değerlendirilmelidir.

Öte yandan, bu kitap öğretmenliğin yalnızca sınıfın fiziksel sınırları içinde gerçekleştirilen bir meslek olmadığını da hatırlatmaktadır. Öğretmenlik; insanı anlamayı, farklılıklarla çalışmayı, önyargılarla yüzleşmeyi, değişimin mümkün olduğuna inanmayı ve öğrencinin geleceğine ilişkin umut taşıyabilmeyi gerektiren bir meslektir. Ceza infaz kurumlarında görev yapan öğretmenlerin anlatıları, öğretmenliğin bu yönünü son derece güçlü biçimde görünür hâle getirmektedir.

Ayrıca bu kitapta yer verilen anlatı ve değerlendirmelerin amacı, herhangi bir suçu veya suçluyu övmek, meşrulaştırmak ya da masum göstermek değildir. Çalışma, ceza infaz kurumlarındaki eğitim süreçlerini, bireylerin yaşantılarını ve yeniden topluma kazandırılma çabalarını akademik ve insani bir perspektiften ele almayı amaçlamaktadır. Anlatılara yer verilmesi, işlenen suçların veya ortaya çıkan mağduriyetlerin önemsizleştirildiği ya da haklı gösterildiği

anlamına gelmemektedir. Buradaki temel amaç, insan davranışlarını ve eğitim deneyimlerini anlamaya çalışırken hukuki, etik ve toplumsal sorumluluk bilincini korumaktır. Kitapta yer alan kişi isimleri, mahremiyetin ve kişisel hakların korunması amacıyla değiştirilmiş; gerekli görülen durumlarda kimliklerin doğrudan veya dolaylı biçimde belirlenmesine yol açabilecek ayrıntılar anonimleştirilmiştir. Anlatılar, kişilerin mahremiyetine ve insan onuruna saygı ilkesi gözetilerek sunulmuştur.

Bu değerli eserin ortaya çıkmasında ve bu hale gelmesinde çok büyük emeği bulunan Sincan Adalet Çok Programlı Anadolu Lisesi Müdürümüz Uzm. Zeynep İncebay başta olmak üzere, Ankara Cumhuriyet Savcısı Erdinç Hakan Özdabakoğlu'na, Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürü Alican Kılıç'a, Dr. Şenay Çelikkanat Nas'a, Dr. Muhsin Nas'a ve Dr. Su Ertürk'e, deneyimlerini paylaşan kıymetli Besime Turan, Çisem Bıyıklı, Derya Timurlenk, Dilek Bağcı, Elif Korkmaz, Erdoğan Taşkın, Esra Sertkaya, Funda Altınsoy, Hasan Demiryürek, Ilgın Çetiner, Merve Çakır Kaytancı, Özlem Gündoğdu, Sebiha Koç Ersin ve Selma Kaplan'a ve katkı sunan tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyorum. Sahadaki deneyimlerin samimiyetle paylaşılması ve bu deneyimlerin akademik bir bakışla buluşturulması, kitabın hem insani hem de bilimsel değerini güçlendirmiştir.

Ayrıca eserin okuyucuyla buluşmasına katkı sağlayan Pegem Akademi ailesine teşekkür etmek isterim. Eğitim bilimleri alanında üretilen akademik bilginin nitelikli yayınlar aracılığıyla eğitim camiasına ve daha geniş okuyucu kitlelerine ulaştırılması, bilimsel iletişimin önemli bir boyutudur. Bu eserin de böylesi bir akademik yayıncılık anlayışı içerisinde okuyucuyla buluşmasının, ceza infaz kurumlarında eğitim konusundaki farkındalığın artmasına ve akademik tartışmaların gelişmesine katkı sağlayacağına inanıyor, buna aracılık eden Pegem Akademi ailesine şükranlarımı sunuyorum.

Son söz olarak "İkinci Şans: Duvarların Ötesindeki Sınıf", yalnızca duvarların ardında büyük bir emek ve özveriyle sürdürülen eğitim faaliyetlerini görünür kılan bir eser değildir. Aynı zamanda eğitim hakkı, öğretmenlik mesleği, insan onuru, umut, gelecek, toplumsal sorumluluk ve yeniden başlama üzerine düşünmeye davet eden bir çalışmadır. Kitabın sayfalarında karşılaşacağınız anlatıların, deneyimlerin ve akademik değerlendirmelerin ceza infaz kurumlarındaki eğitim süreçlerine ilişkin mevcut bakış açımızı zenginleştirmesini, eğitim bilimleri alanındaki tartışmalara kaynaklık etmesini ve bu çerçevede yeni çözüm önerilerinin geliştirilmesine katkı sağlamasını temenni etmekteyiz. Çünkü bu kitap, eğitim kavramını yalnızca sınıfların içinde gerçekleşen bir öğrenme süreci olarak değil; bazen bir insanın kendisine yeniden inanmasına, bazen geleceğini şekillendirmesine, bazen de geçmişinin ötesine geçebilmesine imkân tanıyan bir süreç olarak ele almaktadır. Duvarlar sınırlayabilir; ancak öğrenmenin, umudun ve yeniden başlama ihtimalinin sınırlarını çizemez.

Saygılarımla…

Prof. Dr. Serkan KOŞAR (Gazi Üniversitesi / Kitap Editörü)

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Ön Bölüm: Giriş

Umuda Yolculuk
Erdinç Hakan ÖZDABAKOĞLU (Ankara Cumhuriyet Savcısı)

Bir Kapı Zilinin Ömrü
Alican KILIÇ (Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürü)

1. Bölüm: Turnikeden Sonraki Dünya: İlk Karşılaşmalar ve Yıkılan Duvarlar

Demir Kapıların Ardında: Korkudan Farkındalığa
Ilgın ÇETİNER (Beden Eğitimi Öğretmeni)

İç Sesime Yolculuğum
Esra SERTKAYA (Coğrafya Öğretmeni)

Silin(e)meyen Harfler
Sebiha KOÇ ERSİN (Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni)

Sevginin İyileştirici Gücü
Funda ALTINSOY (Tarih Öğretmeni)

2. Bölüm: Bir Gecede Büyüyenler: Çocukluk Kayıpları ve Etiketlerin Parçalanması

Lina
Erdoğan TAŞKIN (İngilizce Öğretmeni / Müdür Yardımcısı)

Felaketin Eşiğinden
Selma KAPLAN (Kimya Öğretmeni)

Sis
Özlem GÜNDOĞDU (İngilizce Öğretmeni / Müdür Yardımcısı)

Aidiyet ve Okul Kültürü
Besime TURAN (Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen)

3. Bölüm: Duvarlar Arasındaki Umut: Akademik Bilgiden Duygusal İyileşmeye

Ben Yapmadım, Abla!
Dilek BAĞCI (Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni)

Rollerin Ötesinde: Bir Öğretmenin Öğrencisine Çırak Oluşu
Merve ÇAKIR KAYTANCI (Felsefe Öğretmeni)

Hayalden Hayata
Elif KORKMAZ (Moda Tasarımı Teknolojileri Öğretmeni)

4. Bölüm: Geleceğe Şekil Vermek: Ekonomik ve Sosyal Yeniden Doğuş

Duvarların Ardında Öğretmenlik
Hasan DEMİRYÜREK (Kuyumculuk Teknolojisi Öğretmeni)

Soğuk Duvarların Ardında Yeşeren Umut: Cezaevinde Kadın ve Öz Yeterlik
Derya TİMURLENK (Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Öğretmeni)

Yeniden Başlama Cesareti: İkinci Şansın Anlatısal Kanıtları
Çisem BIYIKLI (Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni)

5. Bölüm: Ceza İnfaz Kurumu Okullarındaki Yaşantısal Anlatılara Akademik Bakış

Makro Eğitim Politikaları Perspektifinden Dezavantajlı Grupların Eğitimi
Dr. Su ERTÜRK (Millî Eğitim Bakanlığı)
Prof. Dr. Serkan KOŞAR (Gazi Üniversitesi / Kitap Editörü)

Ceza İnfaz Kurumunda Bulunan Okullarda Örgütsel İklim, Kabul Görme ve Öğretmen Motivasyonu
Uzm. Zeynep İNCEBAY (Okul Müdürü / Proje Mimarı / Kitap Editörü)

Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim: Bağlama Duyarlı Esnek Program Geliştirme
Dr. Muhsin NAS (Eğitimde Program Geliştirme)

Ceza İnfaz Kurumlarında Öğretmen ve Öğrenci Kimliklerinin Söylemsel İnşası: Bir Anlatı ve Söylem Çözümlemesi
Dr. Şenay ÇELİKKANAT NAS (Dil Alanı / Kitap Editörü)

İÇİNDEKİLER

Takdim iv
Ön Söz vi

GİRİŞ

Umuda Yolculuk 1
Bir Kapı Zilinin Ömrü 6

1. BÖLÜM

TURNİKEDEN SONRAKİ DÜNYA: İLK KARŞILAŞMALAR VE YIKILAN DUVARLAR

Demir Kapıların Ardında: Korkudan Farkındalığa 9
İç Sesime Yolculuğum 13
Silin(e)meyen Harfler 18
Sevginin İyileştirici Gücü 24

2. BÖLÜM

BİR GECEDE BÜYÜYENLER: ÇOCUKLUK KAYIPLARI VE ETİKETLERİN PARÇALANMASI

Lina 29
Felaketin Eşiğinden 34
Sis 41
Aidiyet ve Okul Kültürü 47

3. BÖLÜM

DUVARLAR ARASINDAKİ UMUT: AKADEMİK BİLGİDEN DUYGUSAL İYİLEŞMEYE

Ben Yapmadım, Abla! 51
Rollerin Ötesinde: Bir Öğretmenin Öğrencisine Çırak Oluşu 57
Hayalden Hayata 65

4. BÖLÜM

GELECEĞE ŞEKİL VERMEK: EKONOMİK VE SOSYAL YENİDEN DOĞUŞ

Duvarların Ardında Öğretmenlik ... 70
Soğuk Duvarların Ardında Yeşeren Umut: Cezaevinde Kadın ve Öz Yeterlik ... 76
Yeniden Başlama Cesareti: İkinci Şansın Anlatısal Kanıtları ... 81

5. BÖLÜM

CEZA İNFAZ KURUMU OKULLARINDAKİ YAŞANTISAL ANLATILARA AKADEMİK BAKIŞ

Makro Eğitim Politikaları Perspektifinden Dezavantajlı Grupların Eğitimi ... 88
Temel Kavramlar ... 88
Giriş ... 89
Dezavantajlı Gruplar İçin Eğitim Hakkı ve Fırsat Eşitliği ... 90
Uluslararası Normatif Zemin ... 93
Türkiye'de Ceza İnfaz Kurumlarında Yürütülen Eğitimin Hukuki Dayanakları ve Kurumsal Uygulamalar ... 96
Öğretmen Anlatılarında Eğitimin Yansımaları ... 98
Sonuç ve Öneriler ... 100
Kaynakça ... 101
Ceza İnfaz Kurumunda Bulunan Okullarda Örgütsel İklim, Kabul Görme ve Öğretmen Motivasyonu ... 104
Temel Kavramlar ... 104
Giriş ... 105
Kavramsal Çerçeve ... 106
Yöntem ... 107
Bulgular ... 108
Tartışma ... 112
Sonuç ve Öneriler ... 113
Kaynakça ... 114
Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim: Bağlama Duyarlı Esnek Program Geliştirme ... 116
Temel Kavramlar ... 116
Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitimin Program Geliştirme Açısından Ele Alınması ... 117
Program Esnekliği, Öğrenen Gereksinimleri ve Farklılaştırılmış Öğretim ... 119
Ceza İnfaz Kurumları İçin Bağlama Duyarlı Esnek Program Çerçevesi ... 121
Öğreneni Tanıma ... 121
Çekirdek ve Esnek Program Alanlarının Belirlenmesi ... 122
Kazanımların İşlevselleştirilmesi ... 123
Öğrenme Sürecinin Farklılaştırılması ... 123
Öğrenme–Yaşam Transferinin Sağlanması ... 124
Programın Uygulanmasında Öğretmenin Uyarlayıcı Rolü ... 125

Sonuç ve Öneriler ... 127
Kaynakça ... 129
Ceza İnfaz Kurumlarında Öğretmen ve Öğrenci Kimliklerinin Söylemsel İnşası: Bir Anlatı ve Söylem Çözümlemesi ... 131
Temel Kavramlar ... 131
Giriş ... 132
Kuramsal Çerçeve ... 133
Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim ve Öğretmenlik Deneyimi ... 133
Anlatı, Söylem ve Kimlik İnşası ... 134
Öğretmen ve Öğrenci Kimliklerinin Söylemsel Konumlandırılması ... 135
Etiketleme, Önyargı ve Yeniden Konumlandırma ... 136
Araştırmanın Amacı, Önemi ve Soruları ... 137
Araştırmanın Amacı ... 137
Araştırmanın Önemi ... 137
Araştırma Soruları ... 138
Yöntem ... 139
Araştırmanın Modeli ve Yaklaşımı ... 139
Veri Kaynağı ... 139
Veri Toplama Süreci ve Araştırma Etiği ... 140
Çözümleme Birimi ve Analitik Çerçeve ... 141
Çözümleme Süreci ... 142
Bulgular ... 143
Eşik Anlatıları: Kurumla İlk Karşılaşmada Korku ve Önyargının Söylemsel İnşası ... 143
Mekân Söylemi: Duvar-Kapı-Turnike Ekseninde Kavramsal Metaforlar ... 144
Öğretmen Kimliğinin Söylemsel Konumlandırılması: Rol Reddi ve Rol Müzakeresi ... 145
Öğrencinin "Suç" Kategorisinden "Öğrenci" ve "İnsan" Kategorisine Taşınması ... 146
Yargılamama ve Epistemik İhtiyat Söylemi ... 147
Korku, Güven ve Umut Etrafında Kurulan Değerlendirme Örüntüleri ... 148
"İkinci Şans" Söyleminin Kurulması ... 149
Anlatısal Yapı: "Korkudan Farkındalığa" Dönüşüm Örüntüsü ... 150
Tartışma ... 151
Korku-Farkındalık Örüntüsü ve Anlatı Temelli Kaynak Türü ... 151
Öğretmen Kimliğinin Konumlandırılması ... 152
Epistemik İhtiyat Söylemi ... 152
Kavramsal Mekân Metaforları ... 153
"İkinci Şans" ve Kurtuluş Senaryosu ... 153
Sonuç ... 153
Kaynakça ... 155

GİRİŞ

Umuda Yolculuk

Erdinç Hakan ÖZDABAKOĞLU (Ankara Cumhuriyet Savcısı)

I-Genel Olarak

Çocuk ve suç kelimeleri aslında yan yana gelmemesi gereken kavramlardır. Ancak Türk Hukuk literatüründe suça sürüklenen çocuk kavramı gerek kanunlarda gerekse bilimsel literatürde yer alarak kullanılmaktaydı. Buna karşılık 7593 sayılı kanunla 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yapılan değişiklik ile Adli Süreçteki Çocuk tabiri hukuk dünyamıza kazandırılmıştır. Türk Hukuk sisteminde Adli Süreçteki Çocukların gerek aldığı cezalar gerekse cezaların infaz edilmesi aşamasında, dünyadaki gelişmelere paralel olarak pozitif bir yaklaşımın geliştiği gözlenmektedir.5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununda bu pozitif yaklaşımın yansımaları görülmektedir. Ancak gerek ülkemizde gerekse dünyada çocukların suç işleme oranlarının artışıyla birlikte pozitif yaklaşım hukuki açıdan negatif bir seyir kazanmaya başlamıştır. Bu negatif seyrin sonunda da 7593 sayılı kanunla yapılan değişiklerle çocuklar hakkında cezai anlamda daha sert birtakım hükümler kabul edilmiştir. Cezai anlamda negatif yaklaşıma rağmen çocuklar hakkındaki pozitif hukuk kuralları infaz ve süreçlerinde bulunmaktadır. Ancak bunların yeterli olmaması ve uygulamadaki birtakım eksikler nedeniyle istenilen sonuçların alınamadığı tespit edilmektedir. Çocuğun tekrar aynı sosyal çevreye gönderilmesi kısır bir döngü oluşturmaktadır. Bu nedenle yaklaşımın temel paradigmasının değişmesi gerekmektedir. Artık temel paradigma çocuğun eyleminden bütüne ulaşmak değil, eylemi oluşturan etmenlerden hareketle bütüne ulaşmak olmalıdır. Çocuğun suç teşkil eden eylemler içine girmemesi için gerek ailenin eğitimi gerekse devlet organizasyonunun bire bir çocukların gelişimini takip etmesi, temel değişiklik olarak kabul edilmelidir. Özellikle cezanın infazı sonrası çocuğun denetlenmesi sorunları azaltacak önemli bir etmendir.